

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу

Кафедра германської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>035 Філологія</u>
спеціалізація	<u>035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська</u>
рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
освітня програма	<u>Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад</u>

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 6

Форма підсумкового контролю залік

Розробник: Мусієнко Юлія Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської філології КНЛУ.

Затверджено на засіданні кафедри германської філології, протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Шутова М.О.
(ім'я, прізвище)

Перезатверджено на засіданні кафедри германської філології, протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Шутова М.О.
(ім'я, прізвище)

1. Мета вивчення дисципліни: є *формування* у студентів граматичних, фахових та загальних компетентностей; розуміння основних принципів та закономірностей граматичної будови сучасної англійської мови з огляду на специфіку її морфологічної та синтаксичної організації; *упорядкування* знання про граматичні категорії змінюваних частин мови, форми їх реалізації та особливості функціонування у мовленні, та морфологічні характеристики службових частин мови; *формування* навички граматично правильного оформлення усного та писемного англійського мовлення із опорою на синтаксичні структури та моделі, характерні для сучасної англійської мови, що в комплексі забезпечує критичне осмислення структури та принципів функціонування граматичних конструкцій у мовленні, здатність до аналізу, синтезу, узагальнення та систематизації.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):

6 кредити ЄКТС; 180 год., у тому числі:

Вид навчальної діяльності	Кількість годин
практичні заняття	60 год.
самостійна робота	120 год.

3. Програмні результати навчання:

Результати навчання студентів із дисципліни *базуються на програмних результатах навчання, визначених освітньо-науковою програмою "Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад"*:

ПРН 1. Вільно спілкуватися із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 21. *Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну позицію щодо них як фахівцям, так і широкому загалу; вміти презентувати результати своїх досліджень державною та англійською мовами.*

ПРН 23. *Володіти системою сучасних лінгвокультурологічних знань, переважно про специфіку мовних картин світу і відповідних особливостей мовної поведінки носіїв англійської та другої іноземної мов, застосовуючи знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови, норми терміновживання та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації у професійній діяльності.*

4. Система оцінювання результатів навчання студентів (розподіл балів за видами робіт, критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

Контроль результатів навчання студентів із дисципліни "Практична граматики англійської мови" здійснюється у формі *вхідного, поточного, модульного та підсумкового (семестрового) контролю*. Механізм і критерії оцінювання оприлюднюються кафедрою германської філології на своєму сайті та доводяться до відома студентів до початку навчального року.

Вхідний контроль застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань студентів і слугує орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм організації освітнього процесу і методів навчання.

Поточний контроль успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності студента. **Поточний контроль** проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок студентів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студентів здійснюється *за накопичувальною системою*.

Система оцінювання результатів навчання студентів
з дисципліни "Практична граматики англійської мови"

Види навчальної діяльності студента	Аудиторна навчальна робота студента											Самостійна навчальна робота студента		Модульна контрольна робота
	Тема											Виконання практичних завдань	Виконання творчого завдання (проектна робота)	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
Максимальна кількість балів	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50

Модульний контроль. Семестровому контролю із навчальної дисципліни "Практична граматики англійської мови" передують написання студентом модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни
"Практична граматики англійської мови"

Модульна контрольна робота складається із трьох частин. За кожну правильну відповідь студент отримує певну кількість балів. Наприклад, Part I. Adjectives and Numerals (15 points); Part II. Adverbs, Prepositions and Conjunctions (15 points); Part III. Nouns, Articles and Pronouns (20 points). Таким чином, максимальна кількість балів – 50.

- "5" - 45-50 правильних відповідей
- "4" - 44-38 правильних відповідей
- "3" - 37-30 правильних відповідей

“2” - 29 і менше правильних відповідей

Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі («відмінно» (5), «добре» (4), «задовільно» (3), «незадовільно» (2)). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться із метою оцінювання результатів навчання студентів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента	50
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	50
		3. Залік	100

Критерії оцінювання результатів поточних текстів для експрес-контролю з дисципліни "Практична граматики англійської мови"

‘відмінно’ – 100 – 90 % правильних відповідей
‘добре’ – 89 – 75 % правильних відповідей
‘задовільно’ – 74 – 60 % правильних відповідей
‘незадовільно’ – 59 % і менше.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

№	Види навчальної діяльності	Національна 4-бальна система	Критерії оцінювання
1.	Аудиторна робота	5	Систематизована, творча, логічно побудована відповідь з елементами інновації.
		4	Продуктивна, але недостатньо вичерпна відповідь; завдання виконані за стандартним рівнем складності, можливі незначні помилки.
		3	Репродуктивна відповідь; завдання виконані за репродуктивним видом складності, містять помилки.
		2	Фрагментарна, не аргументована відповідь; завдання не виконані у відповідності з вимогами, допущені множинні помилки.
		0	Непідготовленість до заняття; невиконання завдань Відсутність на занятті.
2.	Позаудиторна робота	5	Інноваційний підхід до самостійно виконаних завдань.
		4	Творче і самостійне виконання завдань, якісне володіння програмним матеріалом та його доцільне використання у виконанні завдань.
		3	Виконання індивідуальних завдань за репродуктивним видом складності за суттєвої допомоги з боку викладача.
		2	Неглибоке, фрагментарне виконання завдань.
		0	Невиконання завдань.
3.	МКР	5	45%–50% правильно виконаних завдань,
		4	38%–44% правильно виконаних завдань,
		3	30%–37% правильно виконаних завдань
		2	29% і нижче правильно виконаних завдань

		0	Відсутність контрольної роботи
--	--	---	--------------------------------

Семестровий контроль з навчальної дисципліни "Практична граматики англійської мови" проводиться у формі *заліку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік ("зараховано / не зараховано"), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку "відмінно" і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал із дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за залік
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	
0 – 59	FX	не зараховано

На заліку у графі відомості обліку успішності "Відмітка про залік" викладач виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою (зараховано/не зараховано);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу студента з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

В Індивідуальний навчальний план студент записує точну назву дисципліни (аббревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

5. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		Разом годин	у тому числі		
			лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Самостійні та службові частини мови					
1.	Тема 1. Іменник	16		6	10

	- Іменник. Класифікація іменників за семантичним та морфологічним критеріями. - Категорія числа. Утворення множини запозичених іменників. - Категорія відмінка. Вживання іменників у абсолютному родовому відмінку. - Повторення основних правил вживання артиклів з різними класами іменників. - Синтаксичні характеристики іменника: поняття підмета, додатка та комплементу.				
2.	Тема 2. Займенник - Морфологічні характеристики та структура займенника, розряди займенників, їх функції, особливості їх вживання. - Особові, рефлексивні, означені, неозначені, питальні, відносні займенники: їх вживання та синтаксичні функції.	14		4	10
3	Тема 3. Прикметник - Морфологічні характеристики прикметника. - Семантична класифікація прикметників. - Порівняння та порівняльні структури прикметників. Структури порівняння as...as, not so...as, the...the, особливості їх вживання. - Атрибутивна та комплементарна синтаксичні функції прикметників.	16		6	10
4	Тема 4. Числівник - Морфологічні характеристики та структура числівника. - Класифікація числівників, особливості їх вживання. - Особливості написання астрономічних дат.	14		4	10
5	Тема 5. Прислівник - Морфологічні характеристики та структура прислівника. - Класифікація прислівників. - Ступені порівняння прислівників. - Синтаксичні характеристики прислівника у реченні.	14		4	10
6	Тема 6. Службові слова ➤ Прийменник - Морфологічні характеристики прийменника. - Класифікація прийменників. - Особливості вживання прийменникових виразів; їх синтаксичні функції. ➤ Сполучники та частки - Класифікація сполучників та часток. - Парадигмальні характеристики сполучників, їх функціональне навантаження. ➤ Модальні слова та вигук - Поняття модальності. - Морфологічні та структурні характеристики модальних слів та вигуків.	14		4	10

7	Написання МКР	2		2	0
8	Разом годин за модулем 1	90		30	60
Модуль 2					
Змістовий модуль 2. Граматичні та лексичні засоби вираження та передачі категорій часу і стану					
1	Тема 1. Неособові форми дієслова - Особові та неособові форми дієслова. Неособові форми дієслова (герундій, інфінітив, дієприкметник), їх іменні та дієслівні ознаки, поняття нефінітної клауземи, їх вживання.	8		2	6
2	Тема 2. Герундій - Іменні та дієслівні ознаки герундія, відмінність між герундієм та дієприкметником, герундієм та віддієслівним іменником, синтаксичні функції герундія та предикативних клаузем з герундієм у реченні. - Класи дієслів, після яких є характерним вживання герундія. - Неособові конструкції із <i>герундієм</i> , їх функції у реченні.	18		6	12
3	Тема 3. Інфінітив - Іменні та дієслівні ознаки інфінітива. - Синтаксичні характеристики інфінітива, особливості його вживання. - Відмінність між <i>інфінітивом</i> та <i>герундієм</i> . - Парадигмальні характеристики інфінітива. - Класи дієслів, після яких є характерним вживання неособових конструкцій із інфінітивом. - Неособові конструкції у функції додатка та підмета, «for + infinitive» .	18		6	12
4	Тема 4. Дієприкметник - Іменні та дієслівні ознаки дієприкметника. - Відмінність між <i>дієприкметником</i> та <i>герундієм</i> , їх вживання у реченні. - Парадигмальні характеристики дієприкметника. - Неособові конструкції із дієприкметником , їх функції у реченні. - Основні відмінності між конструкціями з герундієм, дієприкметником та інфінітивом . - Поняття бездієслівної конструкції , її функції у реченні.	20		6	14
5	Тема 5. Модальні дієслова - Семантичні, прагматичні та структурні характеристики модальних дієслів, особливості їх вживання в мовленнєвих ситуаціях. - Модальні дієслова з перфектним інфінітивом. 1. Модальне дієслово can : значення та особливості вживання. <i>Can (could) + perfect infinitive.</i> 2. Модальне дієслово may : значення та особливості вживання. <i>May (might) + perfect infinitive.</i>	24		8	16

	3. Модальне дієслово must : значення та особливості вживання. <i>Must + perfect infinitive.</i>				
	4. Модальне дієслово should and ought to : значення та особливості вживання. <i>Should and ought + perfect infinitive.</i>				
	5. Модальні ідіоми have to and be to . <i>Have to and be to + perfect infinitive.</i>				
	6. Напів-модальні дієслова shall, will, need, dare .				
	7. Модальні дієслова у порівнянні.				
6	Написання МКР	2		2	0
7	Разом за змістовим модулем 2	90		30	60
8	Усього годин	180		60	120

6. Рекомендовані джерела (у тому числі інтернет-ресурси)

Основна (базова):

1. Biber, D. at al. (2003). *Longman student grammar of spoken and written English*. Harlow, Essex: Longman.
2. Biber, D. at al. (2003). *Longman student grammar of spoken and written English (Workbook)*. Harlow, Essex: Longman.
3. Huddleston, R., Pullum, G.K. (2005). *A Student's Introduction to English Grammar*. Cambridge University Press.
4. Biber, D. at al. (1999). *Longman student grammar of spoken and written English*. Harlow, Essex: Longman.
5. Eastwood, John. (2002). *Oxford Guide to English Grammar*. Oxford University Press.
6. Hewings, M. (2005). *Advanced Grammar in Use*. Cambridge University Press.
7. Foley, Mark, Hall, Diane. (2008). *Longman Advanced Learners' Grammar*. London: Longman.
8. Eastwood, John. (2006). *Oxford Practice Grammar (Advanced)*. Oxford University Press.
9. Walker, E., Elsworth, S. (2000). *Grammar Practice (for Upper Intermediate Students)*. London: Longman.
10. Azar, B.A. (2003). *Fundamentals of English Grammar (third edition)*. London: Longman.

Додаткові:

1. Foley, Mark, Hall, Diane, (2012). *MyGrammarLab (Intermediate)*. Harlow: Pearson.
2. Hughes, J., Jones, C. (2011). *Practical Grammar*. Heinle, Cengage Learning: Hampshire.
3. Rozakis, L. (2003). *English Grammar for the Utterly Confused*. The McGraw-Hill Companies, Inc.
4. Блог із граматики "Grammar Revolution" – Електронний ресурс:
<http://grammar2016.blogspot.com/>
5. Daily Grammar Archive – Електронний ресурс:
<http://www.dailygrammar.com/archive.html>
6. MyELT – Електронний ресурс:
<http://myelt.heinle.com>
7. English Grammar online – Електронний ресурс:
<http://www.ego4u.com/>
8. My English pages – Електронний ресурс:
<http://www.myenglishpages.com>
9. English Grammar 101 – Електронний ресурс:
<http://lessons.englishgrammar101.com>
10. Online English Grammar Recourses – Електронний ресурс:
<http://www.edufind.com>

11. English Grammar Tests

<http://www.e-grammar.org>

12. Free English Exercises and Tests Online – Електронний ресурс:

<http://www.englishteststore.net>

13. Online Grammar Quizzes – Електронний ресурс:

<http://www.cengage.com>

14. Guide to Grammar and Writing – Електронний ресурс:

<http://grammar.ccc.commnet.edu>

15. Grammar Made Easy – Електронний ресурс:

<http://www.pakone.pk/Test-Your-Grammar.asp>

7. Додаткові ресурси:

З метою забезпечення організації освітнього процесу та виконання освітньої програми в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій, рекомендовано використовувати інструменти онлайн-спілкування та електронні ресурси й веб-сервіси в синхронному та асинхронному режимі. У цьому зв'язку, базовими формами дистанційної роботи зі студентами для організації навчального процесу можуть бути такі безкоштовні системи дистанційного навчання для проведення практичних занять, як *Microsoft Teams*.

Посилання на електронні ресурси, на яких розміщено додаткову інформацію з дисципліни:

- блог із практичної граматики: <https://grammar2016.blogspot.com/2016/>

Студенти отримують індивідуальні завдання для вправлення із тематики пройденого заняття із метою поліпшення засвоєння необхідного матеріалу. Вимоги до завдань для індивідуальної роботи, що пропонуються студентам, надаються згідно тематики заняття. Крім цього, студенти мають змогу вправляти матеріал, який вивчається, виконуючи онлайн завдання на блозі з практичної граматики <http://grammar2016.blogspot.com/>.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого потребує навчальна дисципліна: дошка, проєктор, комп'ютер, *Microsoft Teams*.